

5. Sociální služby

Sociální služby se samozřejmě dotýkají ve značné šíři mladé generace. Ať už se jedná o různé dávky či služby sociálních zařízení, to vše je součástí života mnohých mladých lidí. Co se týká dat o sociálních službách, existují poměrně bohaté zdroje. Naprostá většina z nich pochází z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Část z nich jsme využili v této práci. Vlastními daty z uvedené oblasti ČSÚ prakticky nedisponuje.

Uživatelé sociálních služeb

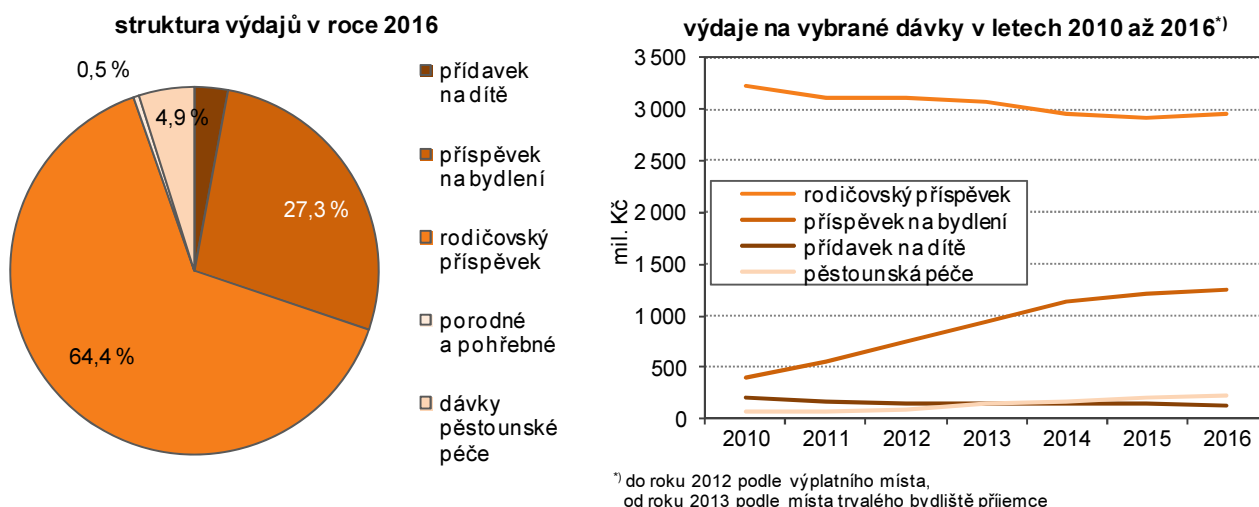
V této oblasti jsou statistiky schopny zachytit pouze sociální služby poskytované dětem a mládeži do 18 let. Další kategorie mladých nejsou speciálně sledovány. Problémem této statistiky také je, že se občas mění legislativa a také podpora státu u té které sociální služby, což má za následek určité nepravidelnosti v časových řadách. Významné služby prokazují především nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, která poskytují pomoc dětem a mládeži ve věku od 6 do 26 let ohroženým sociálním vyloučením. V Praze takto postižených mladých lidí, které využijí tato zařízení je více než tři tisíce. Mezi sociálními službami mají důležité místo sociální poradny, kde počet uživatelů přesahuje dva a půl tisíce. Důležité je i postavení pracovišť rané péče, která mají v Praze více než tisícovku mladých klientů ročně.

Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči

Z dávek státní sociální podpory má jednoznačně největší význam rodičovský příspěvek, který se v roce 2016 podílel na celkových výdajích na dávky státní podpory prakticky dvěma třetinami, a to i přesto že výdaje na rodičovský příspěvek v posledních letech mírně klesají. Naopak k nárůstu došlo v posledních šesti letech u příspěvku na bydlení. Ten se na struktuře celkových výdajů podílí více než čtvrtinou. Ostatní dávky ve struktuře výdajů na sociální podporu nemají v Praze příliš velký význam.

Graf 5.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v hl. m. Praze

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zajímavé porovnání ukazuje následující tabulka, kde je zachycen vývoj dvou dávek – rodičovského příspěvku a přídavku na dítě. Obě tyto dávky zaznamenávají v posledních letech v Praze pokles, význam přídavku na dítě v systému státní sociální podpory v Praze je poměrně malý a pohybuje se na úrovni cca 5 % celkových výdajů na sociální podporu.

Tab. 5.1 Vybrané dávky státní sociální podpory

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Počet vyplacených dávek (tis.)					Výdaje na dávky (tis. Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Hl. m. Praha	Přídavek na dítě									
	265,8	259,2	251,3	239,1	225,3	158 601	155 381	150 226	142 723	134 128
Hl. m. Praha	Rodičovský příspěvek									
	437,0	419,7	405,6	406,7	405,1	3 117 201	3 073 416	2 945 733	2 915 613	2 953 364

Pěstounská péče a ústavní výchova

Nesporným pozitivem posledních deseti let v Praze je plynulý nárůst počtu dětí v náhradní rodinné péči. Proti tomu naopak plynule klesá počet dětí s nařízenou ústavní výchovou. Z původně vyrovnaných čísel je dnes více než čtyřnásobná převaha dětí svěřených do pěstounské péče.

Tab. 5.2 Děti v náhradní rodinné péči a děti s nařízenou ústavní výchovou

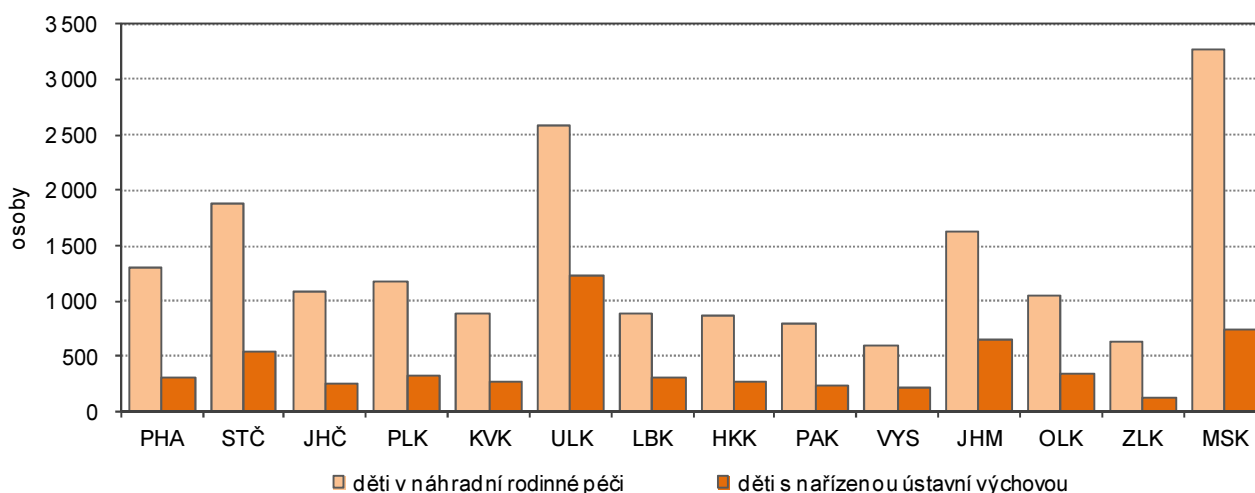
Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Děti v náhradní rodinné péči	613	874	867	950	985	1 110	1 249	1 289	1 311
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,1	4,4	4,3	4,7	4,8	5,3	5,8	5,8	5,7
Děti s nařízenou ústavní výchovou	613	605	491	505	479	429	394	312	316
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,1	3,0	2,4	2,5	2,3	2,0	1,8	1,4	1,4

Podíváme-li se na statistiku pěstounské péče z pohledu regionálního, vidíme, že ve všech krajích pěstounská péče výrazně převažuje nad ústavní výchovou. Jedině v Ústeckém kraji počet dětí s nařízenou ústavní výchovou přesáhl tisíc osob.

Graf 5.2 Děti v náhradní rodinné péči a děti s nařízenou ústavní výchovou podle krajů v roce 2016

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

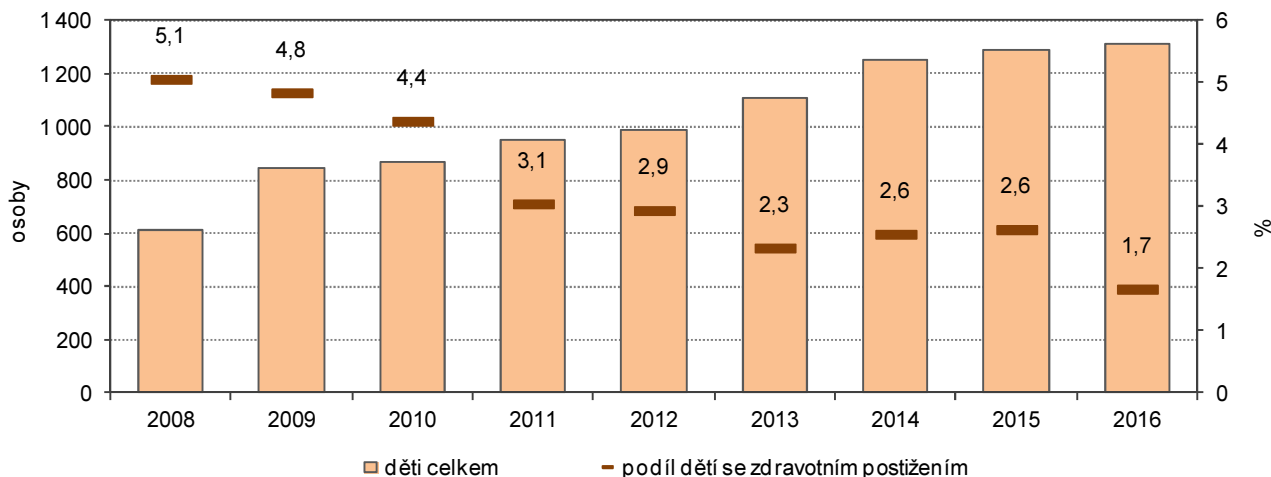

Jak roste počet dětí svěřených do náhradní rodinné péče, tak postupně klesá podíl dětí, které mají zdravotní postižení. Z dat ale nelze zjistit, zda je to tím, že ke svěření není dostatek dětí se zdravotním postižením či je to dáno nezájmem pěstounů o tyto děti.

Graf 5.3 Děti v náhradní rodinné péči v hl. m. Praze

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Siroťčí důchody

Počty příjemců sirotčích důchodů se ve sledovaném období snižovaly, což může souviset s klesajícím počtem dětí a mladých lidí v Praze. Výše sirotčích důchodů se postupně zvyšuje, neboť se zvyšují i průměrné mzdy.

Tab. 5.3 Sirotčí důchody (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	Příjemci						Průměrná měsíční výše (Kč)					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hl. m. Praha	4 337	4 250	4 141	4 043	3 941	3 791	5 543	5 677	5 790	5 850	6 001	6 063

To co je patrné z výše uvedené tabulky, ukazuje i následující graf. Rozdělení sirotčích důchodů dle pohlaví příjemců odpovídá struktuře celé populace dle pohlaví.

Graf 5.4 Sirotčí důchody podle pohlaví v hl. m. Praze (prosinec)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

